

Mies ja talous

Kuvittelin joskus, että mieheksi tullaan ostamalla iskuporakone. Sellainen, jolla voi tehdä reikiä vaikka betoniin. Ostin omani joitakin vuosia sitten ja se oli järisyttävä kokemus. Ihan totta. Asuntomme näytti tuota pikaa ylikypsältä emmentaalilta ja tauluja ripusteltiin isompien aukkojen peitoksi. Ensirakkauden haihduttua aloin kuitenkin epäillä teoriaa. Pitäisi myös rakentaa, eikä vain repiä.

Kustannustoimittajani opasti, että mieheksi tullaan kirjoittamalla kirja, tekemällä lapsi ja rakentamalla talo. *Been there, done that.* Vanhemmuus, kirjoittaminen ja rakennuttaminen ovat kuitenkin aika sukupuolineutraaleja, aikuisuuteen liittyviä asioita. Ei riitä.

Tämän kesän jälkeen nimittäin tiedän, että mieheksi tullaan *ostamalla moottorisaha*. Husqvarna 340, jossa on vääntöä ja tehoa. Se päästää jumalattoman äläkän, ja puita kaatuu kuin trooppisessa myrskyssä.

Moottorisahan mullistavin vaikutus liittyy pelkän puunkaadon sijasta halkopinoihin. Kyse ei ole vain polttopuusta, vaan miehisyiden viimeisestä rintavarustuksesta, jolla vuorataan mökkisaunan takaseinä.

Sitä on liikkeellä. Erilaisilla kesämökeillä vieraillessani olen kiinnittänyt huomiotani tapoihin, joilla isännät hoitavat halkotaloutensa. Niitä yhdistää kaksi piirrettä: kaikilla on aivan omalaatuinen tapansa hakata, pinota ja kuivata puita, ja jok'ikinen näistä tavoista on kertakaikkisen loukkaamaton. Niistä ei keskustella.

Tiedän mökkinsä isännän, joka pinoaa puut geometrisen suoriin riveihin eikä kelpuuta polttopuuksi alle reidenpaksuista halottua pölkkyyä. Tiedän isännän – halkopinot nyt kerta kaikkiaan sattuvat olemaan miesten vastuulla – joka viettää merkittävän osan valveillaoloajastaan perustellen, että aurinko kuivattaa puita tehokkaimmin, jos pinoja ei peitetä. Edes talveksi (no, kyllähän lahokin pölkkyy lämmittää). Tiedän isännän, jonka kotipiha muistuttaa kotiseutumuseon ”miten halot hakattiin ennen” –näyttelyä erimuotoisine ja paksuisine halkoasetelmineen. En tiedä, saako kaikista niistä pinoista edes ottaa halkoja saunan lämmitykseen, vai onko joku niistä tarkoitettu

metsäläisfaaraon tulevaksi hautamonumentiksi. Niin, ja tiedän isännän, jonka takassa poltetaan jämläautoja ja saunassa komeita koivuhalkoja, koska ”niillä on korkeampi lämpöarvo”.

Keskimäärin hommat on hoidettu päin helvettiä. Mutta annapa olla, jos yrittää jollakin tavalla puuttua halkotalouden hoitoon, nämä jäävät näyttävät sivilisaation ohuen pintasilauksen kätkemän todellisen luontonsa. Niskakarvat pörhistyvät, silmät kapenevat viiruiksi, katse alkaa etsiä kättä pidempää. He ovat raivostuttavia. Ja minä olen yksi heistä.

Uuden moottorisahan ensimmäinen käyttökerta johti ensimmäisen pöllipinon syntymiseen. Johdin operaatiota ja olin *hyvin tarkka* siitä, miten päin puut asetettiin kuivumaan. On asioita, joista ei keskustella. Ja halkopinon tekeminen on yksi niistä. Ehkä ainoa.

Halko huolto on sanan perustavimmassa merkityksessä taloudenpitoa. Talous tulee talonpidosta niin kuin ekonomia, oikonomia, oikoksen vaalimisesta. Teknistyneessä ja välillistyneessä modernissa yhteiskunnassa halkotalous on tämän ylläpidon viimeinen muistuma.

Modernin talouden eri alueita yhdistää se, että niille ei voi mitään. Nykyisellään talous on omalakinen, abstrakti koneisto tuolla jossakin, ja siinä toimiminen edellyttää rakenteiden hyväksymistä sellaisena, kuin ne on annettu ja asetettu. Uusi talous on riippuvuuden taloutta. Maailma on useimmiten otettava vastaan sellaisena, kuin se sattuu näyttäytymään. Poliittisen kansalaisuuden tilalle on astunut taloudellinen kuuliaisuus.

Paitsi jos omistaa moottorisahan. Sillä voi tarttua maailman syrjästä kiinni, muokata sen uuteen uskoon ja rakentaa tuotetuista pölleistä ainoan rakennelman, jonka kaupungissa syntynyt mökkiläinen varmasti kykenee luomaan. Halkopino on yhdistelmä M-linjaa, talvivarastoa ja puolustuslinnaa. Se on talouden pelkistynyt kiteytymä.

Moottorisaha on avain kaikkeen tähän. Ja lisäksi se päästää jumalattoman äläkän.